

AUDIÈNCIA PÚBLICA BUSOS LLEIDA (9/10/2024)

Des de 2001, l'Ajuntament de Lleida ha externalitzat el servei d'autobusos urbans. Després de la renovació de la concessió al 2012, que no es va sotmetre a debat social malgrat les reivindicacions que defensaven la remunicipalització del servei, l'empresa va obtenir una pròrroga de deu anys més. Fa dos anys, Moventis va sol·licitar ampliar el contracte de concessió fins a tres anys i mig més. Ara és hora de posar fi a aquesta situació i no deixar que una empresa privada gestioni un servei tan essencial per a la ciutat.

La municipalització del servei d'autobusos urbans a Lleida és un pas essencial cap a una gestió més justa, eficient i transparent del servei. La CUP Lleida hem estat al capdavant de la lluita per recuperar la gestió pública dels autobusos des de fa més de 15 anys. Des del 2007, hem defensat fermament aquesta idea, denunciant l'externalització del servei i insistint que l'autobús urbà no pot ser un negoci, sinó un servei públic que s'ha de regir per criteris d'accessibilitat, equitat, universalitat i qualitat. La seva gestió ha de ser estratègica, no basada en la competitivitat i el benefici, sinó que ha de respondre a les necessitats reals, les d'ara i les futures, de la ciutat i dels qui hi vivim, amb vocació de servei, tot adaptant-se a les transformacions de l'entorn i basat en principis de responsabilitat pública, justícia social i sostenibilitat.

La CUP fa anys que denunciem la política de privatització i externalització de serveis de la Paeria i que reivindicuem la necessitat d'aquest canvi. Sobre aquest assumpte, vam fer un informe molt clar i rigurós al respecte que vàrem presentar al 2015 i vam aconseguir una audiència pública sobre l'externalització dels serveis municipals al 2016. En aquest marc, hem estat insistint en la idea que una gestió pública dels autobusos permetria millorar les freqüències de pas, incrementar les línies, connectar els barris de forma eficient, estipular tarifes accessibles per a tothom i adaptar millor els serveis per a persones amb mobilitat reduïda. En una ciutat on la connexió entre barris és vital per garantir la cohesió social, és imprescindible un transport públic disposat, preparat i capaç de respondre a les necessitats de les veïnes.

A Lleida, l'externalització ha deixat empreses concessionàries amb marges de beneficis del 17%, com es va xifrar al 2012. Aquesta xifra no vol dir més que una cosa: s'està fent un saqueig de les arques públiques i s'està augmentant marges de beneficis a costa de retallar en qualitat el servei prestat i de precaritzar els seus treballadors. Els mateixos conductors han denunciat de forma clara en els darrers anys les pràctiques de Moventis i han protagonitzat diverses mobilitzacions centrades principalment en la millora de les condicions laborals i salarials, destacant l'exigència d'un increment del 7% acordat en el conveni col·lectiu per al 2022, que la concessionària no va complir. A més, ells mateixos han reivindicat la renovació de la flota d'autobusos, que consideren obsoleta, i la millora dels horaris laborals. També han defensat la necessitat de municipalitzar el servei per garantir unes condicions laborals més justes i un servei públic de més qualitat. En aquest context, la CUP ha reclamat insistentment a la Paeria un exercici de transparència per tal de desvetllar la situació econòmica real d'aquests serveis i exposar les implicacions financeres de l'externalització. Amb la voluntat política necessària, la ciutat té les eines per recuperar el control d'un servei tan essencial.

De fet, fa molt temps ja que diversos estudis i experiències desmostren que la municipalització dels serveis, la gestió pública directa, permet millorar tant la qualitat del servei com l'eficiència

econòmica: permet un ús més racional dels recursos. En el nostre cas, el marge de benefici que s'enduen les empreses, en concret Moventis, pot revertir en millores del servei (com l'increment de freqüències o l'adquisició de vehicles més moderns i adaptats al requeriments energètics), la millora en les condicions laborals dels treballadors i la reducció dels costos operatius que suposa l'externalització d'un servei. A més, la municipalització garanteix una major transparència i control democràtic. Quan un servei és gestionat per l'Ajuntament, es pot sotmetre a un escrutini públic constant, una rendició de comptes que evita l'opacitat habitual en les empreses privades.

Exemples d'èxit internacional ho confirmen. Ciutats com Gran Manchester, Viena o Porto han demostrat que la municipalització dels autobusos urbans pot ser un èxit rotund. A Manchester, el procés de remunicipalització del transport ha permès un millor control dels costos, una major inversió en sostenibilitat i una millora significativa en la qualitat del servei, especialment pel que fa a les tarifes i les freqüències. Viena és un exemple consolidat de gestió pública del transport públic. Wiener Linien, l'empresa municipal que gestiona el transport públic de la ciutat, és una de les operadores de transport públic amb més èxit a Europa. Aquest sistema ha rebut elogis tant a nivell europeu com mundial per la seva capacitat de mantenir una oferta de transport públic molt eficient i altament accessible, fomentant l'ús massiu del transport públic i reduint la dependència dels vehicles privats. A Porto, la gestió pública del transport també ha mostrat bons resultats. L'empresa pública Sociedade de Transportes Colectivos do Porto (STCP) gestiona la majoria dels autobusos de la ciutat. Després d'un període de crisi i intents de privatització durant la dècada del 2010, la gestió pública s'ha consolidat com una eina per garantir que el servei sigui accessible i de qualitat, amb control públic de preus i de l'eficiència. Aquests exemples internacionals confirmen que la municipalització pot proporcionar millors serveis per als ciutadans, mantenint el control democràtic i evitant els problemes associats a la privatització, com l'augment de preus i la degradació del servei.

Però la municipalització del servei d'autobusos no és només una qüestió tècnica o econòmica, sinó una aposta per garantir els drets socials i millorar la qualitat de vida de tots els lleidatans. Amb una gestió pública, podem assegurar un transport més accessible, sostenible i ben gestionat, posant-lo al servei de la ciutadania i no dels interessos privats. Lleida necessita recuperar el control d'aquest servei bàsic i seguir l'exemple de les ciutats que ja han demostrat que la gestió pública directa és sinònim de millora en la qualitat, transparència i eficiència. Un canvi que no només suposa retornar la gestió d'un servei essencial a mans públiques, sinó que també és un pas cap a un model de ciutat més just, inclusiu i sostenible. En un moment en què la crisi climàtica i les desigualtats socials requereixen polítiques valentes i orientades al bé comú, la municipalització és la resposta.

RESUM

AUDIÈNCIA PÚBLICA BUSOS LLEIDA (9/10/2024)

Des de 2001, el servei d'autobusos urbans a Lleida ha estat gestionat per empreses privades, amb una concessió que es va renovar el 2012 sense un debat social adequat. Aquesta situació ha portat a una pròrroga que ha beneficiat l'empresa Moventis, que ha obtingut marges de benefici del 17%, un indicatiu clar del saqueig de recursos públics que comprometen la qualitat del servei. La precarització de les condicions laborals dels treballadors, que han denunciat la falta d'inversions i millores, és un reflex d'aquest model privatitzat.

La municipalització del servei d'autobusos és fonamental per garantir una gestió més justa, eficient i transparent, que atengui les necessitats reals de la ciutadania. La CUP Lleida ha estat al capdavant d'aquesta lluita durant més de 15 anys, defensant que el transport públic ha de ser un servei essencial i no un negoci. Aquests autobusos han de regir-se per criteris d'accessibilitat, equitat, universalitat i qualitat, responnent a les necessitats actuals i futures de la ciutat.

Amb la gestió pública, es podrien millorar les freqüències, connectar els barris de manera eficient i establir tarifes accessibles per a tothom. Així mateix, es podria adaptar el servei a les necessitats de les persones amb mobilitat reduïda, un aspecte vital per garantir la cohesió social. La falta de connexió entre barris a Lleida ha demostrat ser un obstacle per a molts ciutadans, i un sistema de transport públic eficient és essencial per superar aquest repte.

Diversos estudis han demostrat que la municipalització pot resultar en una millor qualitat del servei i una gestió més eficient dels recursos. En lloc de beneficiar empreses privades, els marges de benefici generats podrien reinvertir-se en millores del servei, com ara l'increment de freqüències i l'adquisició de vehicles moderns i sostenibles. Això no només beneficiaria els usuaris, sinó que també milloraria les condicions laborals dels treballadors.

A més, la gestió pública assegura una major transparència i responsabilitat democràtica. Quan un servei és gestionat per l'Ajuntament, es pot sotmetre a un control públic constant i a una rendició de comptes que evita l'opacitat habitual en la gestió privada. Això és especialment rellevant en un moment en què la ciutadania demanda més transparència en la gestió dels recursos públics.

Experiències internacionals a ciutats com Manchester, Viena i Porto han demostrat que la remunicipalització del transport públic pot ser un èxit. A Manchester, el procés de remunicipalització ha permès un millor control dels costos i una major inversió en sostenibilitat. A Viena, l'empresa municipal Wiener Linien és reconeguda per la seva eficiència i la seva capacitat d'atendre les necessitats de la població. Porto, després d'un període de crisi, ha consolidat la seva gestió pública com una eina per garantir serveis accessibles i de qualitat.

Finalment, la municipalització del servei d'autobusos a Lleida no és només una qüestió tècnica o econòmica; és un compromís amb els drets socials i la qualitat de vida de tots els lleidatans. Recuperar el control d'aquest servei essencial és un pas cap a una ciutat més justa, inclusiva i sostenible. En un moment de crisi climàtica i desigualtats socials, la municipalització representa una resposta clara i necessària, orientada al bé comú. Lleida necessita aquest canvi per assegurar un transport públic al servei de la ciutadania, i no dels interessos privats.